

2015-11-18

Antal uppdrag som en god man/frivillig samhällsarbetare bör ha

Fråga om antal uppdrag som en frivillig samhällsarbetare och framför allt gode män och förvaltare bör ha återkommer ständigt till RFS kansli och styrelse. För att ge vägledning inom detta område har denna text sammanställts.

I proposition 2013/14:225 bättre förutsättningar för gode män och förvaltare, tar riksdagen inte ställning till hur många uppdrag en god man eller förvaltare bör ha. De anger endast att en ställföreträdare inte ska ha för många uppdrag, och att det är överförmyndaren som ska avgöra om en ställföreträdare är lämplig att åta sig ett uppdrag till. Utgångspunkten är dock att uppdraget som god man och förvaltare är ett frivilliguppdrag som syftar till att ge den enskilde stöd och den som utses måste därför ha tid att tillgodose den enskildes behov.

Ett stort ansvar ligger på den enskilde ställföreträdaren i att se sina begränsningar och tacka nej till fler uppdrag än de känner att de klarar av. Det är dock överförmyndaren som har det slutliga ansvaret för att en person ska anses som lämpligt för att åta sig ett nytt uppdrag.

Länsstyrelsen har genom ovan nämnda proposition fått i uppdrag att undersöka vilken statistik som ska föras i överförmynderiverksamheten och antal uppdrag är en av uppgifterna som föreslås ingå. Förhoppningsvis kommer detta att underlätta för överförmyndare framöver för att se hur många uppdrag en ställföreträdare har oavsett i vilken kommun de har uppdragen.

Några överförmyndare/överförmyndarnämnder har redan infört en begränsning av antalet uppdrag. Bland dem finns Uppsala överförmyndarnämnd (som täcker Uppsala län förutom Enköping och Håbo) och Stockholms överförmyndarnämnd.

Vid en enkätundersökning genomförd bland RFS medlemmar hösten 2014 svarade 70 procent av de tillfrågade att det är bra att en begränsning av antalet uppdrag införs. Det framkom varierande svar kring vilket antal som var lagom, från att ingen begränsning bör finnas till att begränsa antalet uppdrag till ett. Största andel 40 procent, ansåg att mellan tre och fem uppdrag var en bra gräns.

I frågan om antalet uppdrag måste det vara huvudmannens rättssäkerhet som är utgångspunkten och inte ställföreträdarens vilja att åta sig många uppdrag. Att i löpande uppdrag kunna ge tid och prioritet till sin huvudman är en självklarhet. Det som också måste vägas in är de fall det skulle hända ställföreträdaren något. Om en person som har många uppdrag plötsligt blir sjuk eller råkar ut för en olycka riskerar huvudmännen att bli utan ställföreträdare vilket, särskilt i förvaltarskap, är en mycket allvarlig situation.

Överförmyndaren måste vid dessa tillfällen agera snabbt och rekrytera nya ställföreträdare och det säger sig självt att det är lättare att på kort tid hitta tio ställföreträdare än tjugo.

I situationer som den ovan nämnda är en lätt väg ut för kommuner att anlita företag likt Optio AB. RFS har vid flera tillfällen tagit avstånd från företag inom godmans- och förvaltarområdet. Därför är alla åtgärder som kan minska risken för att de anlitas viktiga att påtala. Begräsningen av antalet uppdrag är en sådan.

Att antalet uppdrag som en ställföreträdare har inte bör regleras i lag kan RFS hålla med om. Dock bör varje överförmyndare/överförmyndarnämnd, liksom Uppsala och Stockholm, överväga att upprätta riktlinjer för hur många antal uppdrag det är lämpligt att en ställföreträdare ska ha utifrån de riktmärken som tas upp i proposition 2013/14:225.

RFS förslag på sådana riktlinjer är:

En ställföreträdare bör under första året den är förordnad inte få åta sig mer än ett till tre uppdrag. När ställföreträdaren lämnat en korrekt redovisningen/årsredovisningen och visat att den klarar uppdraget så bör en ställföreträdare kunna få upp till tio uppdrag. Avvikelser från denna begräsning ska endast göras undantagsvis, om en ställföreträdare visat att det inte är några problem att sköta tio uppdrag samt att det finns särskilda skäl till att denna person ska förordnas i det nya uppdraget.

En ny god man till ensamkommande barn bör enbart ha ett barn som första uppdrag och när detta är avslutat eller det har gått ett år så kan ställföreträdaren åta sig max tre uppdrag. Undantag från detta bör vara mycket restriktivt.

Agneta Zedell
Förbundsordförande